

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ο συγγραφέας θεωρεί τις «μοντέρνες δουλειές» ως «κοιλιάδα των δακρύων» και «λουστραρισμένη σκλαβιά» του σύγχρονου εργαζόμενου διότι, μολονότι προσφέρουν υψηλές αμοιβές και ανάλογη κοινωνική θέση, υπόσχονται επιτυχία μόνον σε όποιον ξέρει να πουλά τον εαυτό του και να μετατρέπεται σε ό,τι οι εργοδότες επιθυμούν. Υποχρεώνουν τον άνθρωπο να παραμένει σε μια «κωμωδία» εξοντωτικής εργασίας χωρίς καθορισμένο ωράριο και αμοιβή υπερωριών, να ασπάζεται τις ιδεοληψίες κάθε κλάδου με «τρέλα» και «πιστότητα», και να τοποθετεί τον εργασιακό στόχο πάνω από αξίες, φιλίες και συναισθήματα.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Παράγραφοι του κειμένου που αποτελούνται από μία ή δύο σύντομες προτάσεις και η λειτουργία τους:

- *Η προσφορά τους είναι αυταπόδεικτη:* η πρόταση-παράγραφος υπογραμμίζει την προσφορά του πρωτογενούς τομέα εργασίας, δηλαδή των αγροτών και εργατών, λειτουργώντας σαν κατακλείδα της προηγούμενης παραγράφου που emphaticά ξεχωρίζει από αυτήν, ώστε να αποτυπωθεί επιτυχέστερα το αναμφισβήτητο μήνυμά της.
- *Το επάγγελμα έγινε ιδεολογία:* η πρόταση-παράγραφος, σαν αποκομμένη κατακλείδα της προηγούμενης, υπογραμμίζει με πικρή έμφαση την εναγώνια προσπάθεια των εργαζομένων στον τριτογενή τομέα, του οποίου η προσφορά δεν είναι αυταπόδεικτη, να βρουν νόημα στη δουλειά τους.

- Δεν υποψιάζονται καν πως η καριέρα είναι η δική τους κοιλάδα των δακρύων: η παράγραφος των δύο σύντομων προτάσεων αποκαλύπτει, αντιθετικά προς την επιθυμία των νέων για τις «αστραφτερές μοντέρνες δουλειές», την εργασιακή σκλαβιά που με τέχνη αυτές υποκρύπτουν/αποκρύπτουν.
- Ο κλάδος υπεράνω όλων: η ελλειπτική ως προς το ρήμα πρόταση-παράγραφος, επιλογική των προηγούμενων και προλογική των επομένων, ηχεί σαν σύνθημα και σλόγκαν της σύγχρονης απάνθρωπης εργασιακής κατάστασης.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Οι ξένες λέξεις στο Κείμενο 1:

- κοινωνικό **στάτους**
- άλλο **σείλς** και άλλο **φαϊνάνς**
- Σ' αυτή την κωμωδία του **αγκρέσιβ** ή του **ριλάιαμπλ**
- και το **λόγιαλτι** (πιστότητα) στην εταιρεία και στους σκοπούς της.

Ο ρόλος τους στο Κείμενο 1:

Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί τις ξένες λέξεις στο Κείμενο 1 ειρωνικά και καταγγελτικά. Γράφοντάς τες με ελληνικούς χαρακτήρες, για να τονίσει ενδεχομένως την ένταξη (αλλά όχι ενσωμάτωση) τους στον νεοελληνικό λόγο, ο συγγραφέας καταγγέλλει την εύκολη καταφυγή του Νεοέλληνα στη διεθνή πλέον εργασιακή ορολογία και στις παγίδες της, που αποδεικνύουν την κυριαρχία της αγγλοθρεμμένης ανταγωνιστικής δίχως όρια εργασιακής ιδεολογίας με μοναδικό «θεό» την εταιρεία και τους σκοπούς της.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Οποιαδήποτε διαπίστωση από τους/τις μαθητές/-τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να συσχετιστεί/ τεκμηριωθεί με στοιχεία/ χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Η Γεωργία αντιπροσωπεύει πολλές γυναίκες της κοινωνικής της υπόστασης: (λαθρο)μετανάστριες από την Ανατολική Ευρώπη που εργάζονται στην Ελλάδα σε «δύσκολες» δουλειές, όπως αποκλειστικές νοσοκόμες, καθαρίστριες κ.λπ., έχοντας αφήσει πίσω την οικογένειά τους, βιώνοντας μεγάλη στέρηση και αποβλέποντας σε μια καλύτερη

ζωή στις πατρίδες τους. Με την εργασία της έχει μια σχέση εξάρτησης-υποδούλωσης. Την γνωρίζει καλά («Αν κάτι ήξερε καλά... των ασθενών της»), δουλεύει ασταμάτητα σαν σκλάβα με χίλιες στερήσεις κάνοντας την κύρια δουλειά της αποκλειστικής νοσοκόμας και πολλές δευτερεύουσες δουλειές («Τα υπολόγιζε με χαρτί και με μολύβι ... το υπόγειο διαμέρισμα»). Δεν αντλεί ικανοποίηση από αυτήν, αλλά αποτελεί τον μοναδικό δρόμο, για να αγοράσει «το αυτοκίνητο των ονείρων τους» που στην πραγματικότητα είναι το όνειρο του συζύγου της, ο οποίος την εκμεταλλεύεται. Η άκρατη επιθυμία της ελευθερίας («Ήταν πλέον ελεύθερη να γυρίσει στην πατρίδα της· ελεύθερη, η αγαπημένη της λέξη») δηλώνει ότι την βαραίνει η κατάσταση της σκλάβας στην οποία βρίσκεται και την οποία αντέχει με «προσμονή» και «ανοχή», αφοσιωμένη στο στόχο της και αποβλέποντας στην επιστροφή στην πατρίδα και την οικογένειά της. Και ενώ στο τέλος του διηγήματος ολοκληρώνει την «αποστολή» της και φτάνει στο στόχο της ώστε να δραπετεύσει από την ιδιότητα της «αποκλειστικής», ο τραυματισμός του ασύνετου συζύγου της την μετατρέπει σε μια διά βίου πλέον σκλάβα, σε μια διά βίου αποκλειστική νοσοκόμα.

Στο δεύτερο σκέλος της απάντησης, τα παιδιά θα απαντήσουν τεκμηριωμένα αλλά και βιωματικά σε ένα κείμενο στοχαστικού λόγου εκφράζοντας σκέψεις και συναισθήματα, που, δειγματικά, θα μπορούσαν να συσχετιστούν με τη μοίρα της ηρωίδας ως εκπροσώπου/συμβόλου των μεταναστριών εργαζόμενων γυναικών, την πλοκή του κειμένου και την απήχηση της δραστικότητας του τέλους που καταστρέφει όλα τα όνειρα της Γεωργίας οδηγώντας την «στο πουθενά», το συσχετισμό της ζωής της ηρωίδας με οικονομικοκοινωνικές αιτίες κ.λπ.